

Sygn. akt IV KK 98/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 29 kwietnia 2014 r.,

sprawy **R. J.**

skazanego z art. 148 § 1 k.k.

w przedmiocie kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 września 2013 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 15 kwietnia 2013 r.

oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża skazanego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2013 r., uznał R. J., winnym tego, że w dniu 9 czerwca 2011 r. w J. działając z zamiarem pozbawienia życia D. J. kilka razy uderzył go metalowym łomem w głowę, powodując u niego obrażenia w postaci sześciu ran tłuczonych głowy z częściowym włamaniem kości ciemieniowej i wielokrotnymi złamaniami kości pokrywy czaszki oraz twarzoczaszki, dwóch ran tłuczonych okolicy kąta przyśrodkowego oka lewego ze złamaniem kości oczodołu lewego, rany tłuczonej w okolicy lewego skrzydełka nosa z wielokrotnym złamaniem kości nosa i szczęki, krwotoków śródczaszkowych, ognisk stłuczeń mózgu, silnego przekrwienia i obrzęku mózgu, otarcia naskórka i zasinienia podstawy szyi na wysokości wcięcia mostka i na policzku lewym przy czym w wyniku doznanych rozległych obrażeń głowy pokrzywdzony zmarł, tj. przestępstwa

z art. 148 § 1 k.k., i za to na mocy art. 148 § 1 k.k. wymierzył mu karę 12 lat pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy R. J. Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 19 września 2013 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok sądu okręgowego.

Od tego wyroku kasację złożył obrońca skazanego R. J. i **zarzucając** rażące naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

A. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k.

poprzez nierzetelne rozważenie zarzutów apelacyjnych i pozornie odniesienie się do nich, a zatem zaniechanie przeprowadzenia całościowej kontroli instancyjnej w tym:

1. poprzez nierzetelne rozważenie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych i zaakceptowanie ustaleń Sądu Okręgowego poczynionych bezpodstawnie i niezgodnie z ujawnionymi dowodami, wbrew zasadom prawidłowego rozumowania oraz wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego - w tym ustaleń polegających na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się zabójstwa D. J., że oskarżony był jedyną osobą, która mogła tego zabójstwa dokonać, oczywiście sprzecznych z materiałem dowodowym ustaleń, że zapach oskarżonego nie mógł zostać przeniesiony na łom;
2. poprzez nierzetelne rozważenie zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. odnośnie oceny zeznań świadka B. F. i wykluczenia tezy, że zabójstwa mógł faktycznie dokonać ten świadek, i uznanie, wbrew materiałowi dowodowemu, że Sąd Okręgowy dokonał prawidłowego wartościowania zeznań tego świadka z pominięciem istotnych okoliczności wskazujących na sprzeczność zeznań świadka z pozostałym materiałem dowodowym i poddających w wątpliwość jego wiarygodność;
3. poprzez pozorne i nierzetelne rozważenie zarzutów naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k., art. 167 k.p.k., art. 193 k.p.k. i art. 200 k.p.k. w związku z bezpodstawnym oddaleniem wniosków dowodowych obrońcy zmierzających do ustalenia okoliczności popełnienia przestępstwa, rekonstrukcji zdarzenia, zakresu obrażeń pokrzywdzonego i wykazania niewinności oskarżonego oraz bezpodstawne uznanie, że wnioskowanych dowodów nie da się przeprowadzić;
4. pozorne, nierzetelne i niepełne rozważenie zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 167 k.p.k. poprzez zaakceptowanie:

- a. pozostawienia bez rozpoznania wniosku obrońcy o przeprowadzenie dowodu z atestów psów i atestu ośrodka, w którym przeprowadzono badanie osmologiczne;
 - b. braku przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej na okoliczność skutków obrażeń pokrzywdzonego celem ustalenia czy po zadanych ciosach pokrzywdzony zmarł natychmiast czy żył jeszcze przez jakiś czas i mógł wydawać z siebie dźwięki, a ponadto z ominięciem zarzutu braku przeprowadzenia dowodu z opinii ogólnokryminalistycznej na okoliczność przebiegu zdarzenia objętego aktem oskarżenia;
5. poprzez nierzetelne i niepełne rozważenie zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 410 k.p.k. i wydanie wyroku z pominięciem istotnych okoliczności sprawy i pominięciem zarzutu, dotyczącego znajdujących się na ścianach i spodniach oskarżonego rozbryzgów krwi, świadczących o wydostawaniu się krwi w różnych kierunkach i pod dużym ciśnieniem;
6. poprzez pozorne rozważenie zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. i uznanie, że Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne zeznania świadka B. F. w całości, pomimo, że z treści motywów pisemnych wyroku Sądu Okręgowego wynika przeciwny wniosek;
- B. art. 193 § 1 k.p.k. i 200 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. poprzez:
1. stwierdzenie, bez zasięgnięcia opinii biegłych, że na skutek braku wystarczających danych nie da się przeprowadzić zawnioskowanych przez obrońcę dowodów z eksperymentu procesowego i opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej celem ustalenia czy sprawca zabójstwa mógł nie zostać poplamiony krwią pokrzywdzonego, podczas gdy uznanie, że ustalone w postępowaniu fakty nie wystarczą do przeprowadzenia tego dowodu wymaga wiadomości specjalnych;
 2. stwierdzenie na podstawie doświadczenia życiowego, że pokrzywdzony będąc ciężko pobitym mógł przez jakiś czas wydawać z siebie dźwięki, podczas gdy ustalenie czy pokrzywdzony żył przez jakiś czas (i przez jaki) po pobiciu wymaga wiadomości specjalnych;
- C. art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k., art. 167 k.p.k., art. 193 k.p.k., art. 200 k.p.k. i art. 6 k.p.k. o poprzez uznanie, że Sąd Okręgowy prawidłowo oddalił wnioski dowodowe

obrońcy o przeprowadzenie dowodu z eksperymentu procesowego i dowodów z opinii biegłych z zakresu medycyny sądowej zmierzających do ustalenia okoliczności popełnienia przestępstwa, rekonstrukcji zdarzenia, zakresu obrażeń pokrzywdzonego w odniesieniu do naczyń krwionośnych i wykazania niewinności oskarżonego oraz bezpodstawne uznanie, że wnioskowanych dowodów nie da się przeprowadzić, pomimo tego, że dowody te miały istotne znaczenie dla sprawy i brak było rzeczywistych przeszkód, aby je przeprowadzić;

D. art. 167 k.p.k. poprzez zaakceptowanie, braku przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy dowodu z atestu psów i atestu ośrodka, w którym przeprowadzono badania osmologiczne;

E. art. 4 k.p.k. poprzez uwzględnianie okoliczności na niekorzyść oskarżonego i nieuwzględnianie przez Sąd Apelacyjny wielu okoliczności świadczących na jego korzyść w tym okoliczności, że oskarżony nie był nigdy karany, okoliczności, że oskarżony nie był poplamiony krwią pokrzywdzonego;

F. art. 4 i 410 k.p.k. poprzez bezpodstawne zaakceptowanie stanowiska Sądu Okręgowego, że zapach oskarżonego nie mógł zostać przeniesiony na łom przez osobę lub przedmiot, pomimo iż z materiału dowodowego wypływa wprost przeciwny wniosek

i wnioś! o uniewinnienie R. J. od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego w K. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Apelacyjnej wnioś! o oddalenie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego R. J. jest bezzasadna w stopniu oczywistym.

Przystępując do wskazania powodów takiej oceny, na wstępie przypomnieć należy, iż nadzwyczajny środek odwoławczy, jakim jest kasacja, zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k., wniesiony może być jedynie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Takie unormowanie powoduje, że podstawy kasacji nie może stanowić zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, zarówno, gdy jest on podniesiony

wprost, jak i wówczas kiedy, dla ominięcia owego ustawowego ograniczenia, przyjmuje postać zarzutu obrazy prawa. Sąd Najwyższy rozpoznając kasację nie jest bowiem uprawniony do dokonywania ponownej oceny dowodów i w oparciu o jej rezultaty, do sprawdzania poprawności poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, a jedynie do skontrolowania czy orzekające sądy dokonując ustaleń faktycznych, nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł procedowania, co mogłoby mieć istotny wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji na treść wyroku.

Ponadto przedmiotem kasacji, zgodnie z art. 519 k.p.k. może być jedynie prawomocny i kończący postępowanie wyrok sądu odwoławczego. Zarzuty podniesione w kasacji pod adresem orzeczenia sądu I instancji podlegają, więc rozpatrzeniu przez Sąd Najwyższy tylko w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego.

Autor kasacji wspomnianych regulacji, związanych z funkcją i przedmiotem kasacji, nie respektuje. Lektura zarzutów kasacji i ich uzasadnienia pozwala na stwierdzenie, że wszystkie one są w rzeczywistości dosłownym powtórzeniem zarzutów apelacyjnych i sprowadzają się do zanegowania, przeprowadzonej w sprawie przez Sąd Okręgowy i aprobowanej przez Sąd Apelacyjny oceny zebranych dowodów, a także podważenia dokonanych ustaleń faktycznych, które spowodowały przypisanie R. J. sprawstwa czynu z art. 148 § 1 k.k. Jakkolwiek powielenie w kasacji argumentacji przedstawionej wcześniej w zwykłym środку odwoławczym może być w niektórych sytuacjach skuteczne, to dotyczy to jedynie przypadków, gdy sąd odwoławczy nie rozpoznał należycie wszystkich zarzutów apelacyjnych. Nie jest bowiem funkcją kontroli kasacyjnej ponowne, dublujące niejako kontrolę apelacyjną, rozpoznanie zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu pierwszej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2010 r., IV KK 89/10, R-OSNKW 2010, poz. 848). Z uzasadnienia zaskarżonego kasacją orzeczenia Sądu Apelacyjnego wynika, że Sąd ten przeprowadził kontrolę instancyjną zaskarżonego apelacją orzeczenia w sposób wnikliwy, nie pomijając w swoich rozważaniach żadnego z podniesionych w apelacji zarzutów. Wbrew twierdzeniom kasacji w uzasadnieniu swojego orzeczenia, Sąd

Apelacyjny szczegółowo ustosunkował się do zeznań świadka B. F., odnosząc je do wyjaśnień oskarżonego R. J., zeznań świadka A. J. oraz pozostałego materiału dowodowego sprawy, w tym dowodu z opinii osmologicznej, nie uchybiające przy tym wymogom określonym w art. 433 § 2 k.p.k. Sąd omówił także kwestie oddalenia wniosków dowodowych obrońcy.

W procedowaniu Sądu Apelacyjnego nie sposób nadto doszukać się naruszenia zasad określonych w art. 7 k.p.k. Niezbędne wydaje się w tym miejscu przypomnienie, na co wielokrotnie zwracał już uwagę w swoich orzeczeniach Sąd Najwyższy, że skuteczne podniesienie pod adresem sądu odwoławczego zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. możliwe jest, co do zasady wówczas, gdy to sąd odwoławczy poczynił własne ustalenia faktyczne, odmienne od tych, które stanowiły podstawę orzeczenia sądu I instancji lub też nowe ustalenia faktyczne, naruszając przy tym określoną w powołanej normie zasadę swobodnej oceny dowodów (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 2003 r., III KK 11/03, LEX nr 80301; z dnia 4 maja 2005 r., II KK 399/04, LEX nr 199795, z dnia 6 marca 2007 r., IV KK 362/06, LEX nr 467527). W niniejszej sprawie bezspornym jest, że Sąd Apelacyjny nie poczynił odmiennych ustaleń faktycznych, a tylko rozważał w świetle zarzutów apelacji ocenę dowodów, a w konsekwencji ustalenia faktyczne, poczynione przez sąd *a quo*. Wbrew twierdzeniom autora kasacji, nie można uznać za naruszenie zasady określonej w art. 7 k.p.k. akceptacji przez Sąd Apelacyjny przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy oceny dowodów.

Chybiony jest również zarzut naruszenia art. 410 k.p.k., gdyż przepis ten nie znajduje zastosowania w postępowaniu odwoławczym, ponieważ to nie dowody ujawnione przed sądem drugiej instancji stanowiły podstawę rozstrzygnięcia tego sądu.

Podobnie ocenić należy zarzut, podniesiony w pkt. B i D kasacji, a dotyczący naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 193 k.p.k., art. 200 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i art. 167 k.p.k. Obrzaza przepisu art. 193 § 1 k.p.k. następuje, gdy osoba powołana w charakterze biegłego nie ma odpowiedniej wiedzy lub kwalifikacji, bądź gdy organ procesowy nie powołuje biegłego, choć ustalenie istotnej okoliczności wymaga wiedzy specjalnej, bądź też gdy organ procesowy samodzielnie stwierdza okoliczności wymagające wiadomości specjalnych. Powyższa sytuacja nie miała

miejsca w niniejszym postępowaniu. Podzielić należy stanowisko Sądu I Instancji, a za nim Sądu Apelacyjnego, iż w realiach przedmiotowej sprawy ustalenie czy sprawca zabójstwa mógł nie zostać poplamiony krwią pokrzywdzonego D. J. oraz czy pokrzywdzony, przez jakiś czas po zadaniu mu ciosów łomem w okolice głowy, mógł wydawać z siebie dźwięki - bo tego miałyby dotyczyć opinia biegłego - takich wiadomości specjalnych nie wymagało. Ocenę powyższą odnieść należy również do wnioskowanego przez obrońcę dowodu z atestów psów i ośrodka wykonującego badania osmologiczne. Zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego, iż numery atestów psów zostały wprost wskazane w pisemnej opinii osmologicznej (k. 352-352d). Fakt dysponowania przez biegłych wymaganymi certyfikatami psów znalazł także potwierdzenie w zeznaniach biegłego W. Z. (k. 680-682).

Nietrafny jest także zarzut kasacji dotyczący obrazy art. 170 § 1 pkt. 3 k.p.k., art. 167 k.p.k., art. 193 k.p.k., art. 200 k.p.k. i art. 6 k.p.k. Wnioskowany dowód z eksperymentu procesowego i opinii biegłych z zakresu medycyny sądowej słusznie Sądy obu instancji uznały za nieprzydatny do udowodnienia postawionej we wniosku tezy dowodowej.

Nadmienić też należy, co wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, iż zarzut obrazy art. 4 k.p.k. nie może stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej. Przepis ten statuuje normę o charakterze ogólnym, podczas gdy zarzut naruszenia prawa procesowego powinien opierać się na naruszeniu przepisów tworzących konkretne zakazy i nakazy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 1971 r., IV KR 247/70, OSNKW 1971/7-8/117, oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2001 r., V KKN 19/99, Lex nr 51668, z dnia 11 marca 2005 r., II KK 153/04, niepubl.).

Zasługiwał na uwzględnienie złożony przez obrońcę wniosek o zasądzenie kosztów udzielonej pomocy prawnej. Znajduje on podstawę prawną w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze, zaś wysokość zasądzonej kwoty wynika z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy z mocy art. 535 § 3 k.p.k., orzekł jak w postanowieniu.

